

KL's høringsvar til erstatningsvejledning

Hermed fremsender KL's sekretariat høringsvar til Vejledning om tilskud til erstatningsudgifter i forbindelse med vandløbsrestaurering. I daglig tale kaldet Erstatningsvejledningen.

Det har ikke været muligt for KL at foretage en politisk behandling af høringsvaret inden for høringsfristen. Der tages derfor forbehold for den efterfølgende politiske behandling af høringsvaret.

KL takker for, at høringsfristen for vejledningen efter ønske fra KL blev rykket fra 11. september til 15. september.

KL har både overordnede og specifikke bemærkninger til de krav og formuleringer der fremgår af vejledningen.

Overordnede bemærkninger

Det er positivt, at der inddrages flere faglige forhold ved vurdering af, om et projekt har betydelig effekt. Således kan projekter, der overstiger den vejledende referenceværdi, opnå tilsagn, hvis projektet har en betydelig effekt i forhold til formålet med vandløbsrestaureringen.

Det undrer KL, at der i vejledningen nævnes, at der gives tilskud til projekter under vandområdeplan for tredje periode (VP3), som er 100 % egenfinansieret af kommunerne. Det er KL's opfattelse, at det er statens opgave at yde 100 % finansiering af indsatser i vandområdeplaner og ikke kommunerne. Derfor udfører kommunerne som udgangspunkt ikke vandløbsprojekter under vandområdeplaner med 100% egenfinansiering.

KL er opmærksom på de verserende sager Miljøstyrelsen har omkring afslag på ansøgning om forhøjet støttetilsagn i forbindelse med fjernelse af spærring ved dambrug. KL mener, at udgangspunktet for erstatningsordningen bør være, at kommunerne holdes skadefri, da det er potentiel stor økonomi, der er på spil.

Samtidig sætter det kommunerne i et dårligt lys i forhold til, hvorvidt lods ejere kan stole på de aftaler, som kommunerne indgår. Den manglende troværdighed er en væsentligste årsag til, at projekterne bliver vanskelige eller umulige at gennemføre.

Afsnit 3 – hvem kan søge?

Det fremgår af afsnit 3, at der kun kan oprettes en ansøgning ad gangen og at ansøgningen kun gemmes i systemet i 7 dage uden at sende den.

Dato: 15. september 2023

Sags ID: SAG-2023-03930
Dok. ID: 3366080

E-mail: JANI@kl.dk
Direkte: 3370 3515

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 4

Det er generelt uhensigtsmæssigt, at der kun kan arbejdes på én ansøgning ad gangen i styrelsens system. Desuden bør der være mulighed for at gemme en kladde længere end 7 dage, da erstatningsansøgning ofte er en proces over et længere stykke tid.

Afsnit 4 – hvad kan der søges tilskud til?

Antal virkemidler pr. ansøgning

Det er nyt, at der kun må indsendes en ansøgning pr. virkemiddel. Det mener KL bør ændres. Det er ikke en smidig måde at ansøge på og giver unødigt, ekstra administration for kommunerne. Det øger kommunernes tidsforbrug væsentligt, når der skal ansøges om erstatning i forbindelse med vandløbsrestaurering. Derfor anbefaler KL, at man fastholder det nuværende fleksible og transparente system.

I et vandområde kan der være flere virkemidler, og i en ansøgning om tilsagn til et vandløbsprojekt kan en kommune have søgt om fx fire vandområder. Det betyder, at kommunen skal indsende otte ansøgninger om erstatninger til ét tilsagn om tilskud til gennemførelse af vandløbsrestaurering.

Det er administrativt tungt, fordi det kræver, at man indsender nærmest identiske oplysninger i mange ansøgninger, hvor man i stedet kunne have nøjes med én. Man kan evt. tilrette ansøgningsmodulet, så det fungerer som det "gamle" ansøgningsmodul i den nationale vandløbsordning, hvor hvert virkemiddel skulle "klikkes til", hvis det var et virkemiddel udpeget i vandområdet.

Hvis Miljøstyrelsen ikke vil ændre kravet om en ansøgning pr. virkemiddel, så bør det være muligt at arbejde med ansøgningerne sideløbende, og derved have flere kladder i ansøgningsmodulet ad gangen. Der kan fx være forhold, der skal afklares inden en ansøgning sendes. Den vil så ligge og spærre for, at man kan komme i gang med næste ansøgning.

Omkostningseffektivitet

Endvidere er det en forringelse af mulighed for gennemførelse af indsatser under statens vandområdeplaner, at omkostningseffektiviteten skal beregnes ud fra referenceværdien af det enkelte virkemiddel i vandområdet.

I statens tilskudsordninger til vandløbsrestaurering er det muligt at søge flere vandområder samlet i en ansøgning. Her baseres referenceværdien for det samlede projekt på summen af de enkelte vandområders referenceværdi. Det bør også afspejles i beregningen af referenceværdier i forhold til hjemtagning af erstatning.

Ændringen giver anledning til stor uklarhed om, hvad der kan opnås i erstatning for et ansøgt projekt. Virkemidler bør defineres klart i vejledningen og i sammenhæng til tabel om vejledende referenceværdier på s. 6. Endvidere bør type af foranstaltning (tidligere indsatstyper) og navngivning følge navngivningen i *Bekendtgørelse om kriterier for vurdering af kommunale projekter vedr. vandløbsrestaurering*.

Referenceværdi

Vejledningen bør beskrive, hvordan referenceværdien beregnes. Specielt når flere virkemidler eller foranstaltninger (indsatstyper) kombineres i et projekt.

Endvidere bør der indarbejdes en mulighed for en alternativ tilgang i de tilfælde, hvor der er meget begrænsede muligheder for at få erstatning. Det kan fx være ved fjernelse af fysiske spærringer, som kan have stor betydelig effekt i forhold til målopfyldelse trods få km opstrøms vandløb. Lodsejere lider tab uafhængigt af, hvor mange km vandløb, der er opstrøms. Det samme gælder for mindre vandområder med begrænsede muligheder for at opnå erstatning. Erstatningens størrelse kan være afgørende for frivillige aftaler om at gennemføre vandløbsprojekter.

Når erstatningen beregnes pr. km vandområde eller pr. km opstrømsliggende strækning, så kan det give markante forskelle i erstatningens størrelse. For eksempel er der ved et genslyngningsprojekt forskel på, om det er 30 % eller 70 % af strækningen, som skal genslynges for at nå målopfyldelse. Og som følge heraf, om det er på 30% eller 70 % af strækningen, hvor der vil være en gene, som skal erstattes. Men tilskudsgrundlaget for erstatningen vil være det samme.

Der er stor forskel på erstatningen for større restaureringer fra type 1 til type 2 vandløb, mens den er ens for type 2 og type 3 vandløb. Der gives kun 16.600 kr/km vandområde ved genåbning af en rørlagt strækning i type 1 vandløb, mens der ved type 2 kan gives 92.600 kr/km vandområde. Genen kan dog være den samme for lodsejere. For eksempel ved genåbning af et rørlagt type 1 vandløb, der ligger dybt. Der kan erstatningsbehovet være det samme, som ved et type 2 vandløb, som ligger højere i terræn. Man kan stå med den samme jordmængde, der skal bringes ud på lodsejers marker for et projekt i et type 1 vandløb som i et type 2 vandløb.

Afsnit 5 - Kriterier for tilskud til erstatningsudgifter

Afsnit 5.3 d) omhandler erstatning for forringet afvanding. I sidste sætning er 2-meter bræmmer nævnt. Der er med landbrugsreformen lovkrav om 3 meter bræmmer fra 1. januar 2023. Vil erstatningsordningen tage hånd om dette også, så kommunerne kan søge erstatning for 3 meter bræmmer?

Under afsnit 5.5, sidste afsnit med retningslinje om Natura 2000 område foreslår KL, at miljøstyrelsen tilføjer "eller i tæt tilknytning til". Således, at den sidste sætning lyder: "Vandområdet eller dele af dette ligger i eller i tæt tilknytning til et Natura 2000-område, og indsatsen vil understøtte målopfyldelse (gunstig bevaringsstatus) for et vandløbstilknyttet udpegningsgrundlag for området, eksempelvis snæbel".

Økonomi

KL mener, at det bliver dyrt for kommunerne, hvis der skal sendes en ansøgning pr. virkemiddel. Hvis Miljøstyrelsen ikke ændre kravet, så vil KL inddrage det i den økonomiske compensation til kommunerne for arbejdet med indsatser under vandområdeplanen 2021-2027.

Dato: 15. september 2023

Sags ID: SAG-2023-03930
Dok. ID: 3366080

E-mail: JANI@kl.dk
Direkte: 3370 3515

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 4

Med venlig hilsen

Janne Sommer Nielsen
Konsulent

Dato: 15. september 2023

Sags ID: SAG-2023-03930
Dok. ID: 3366080

E-mail: JANI@kl.dk
Direkte: 3370 3515

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 4